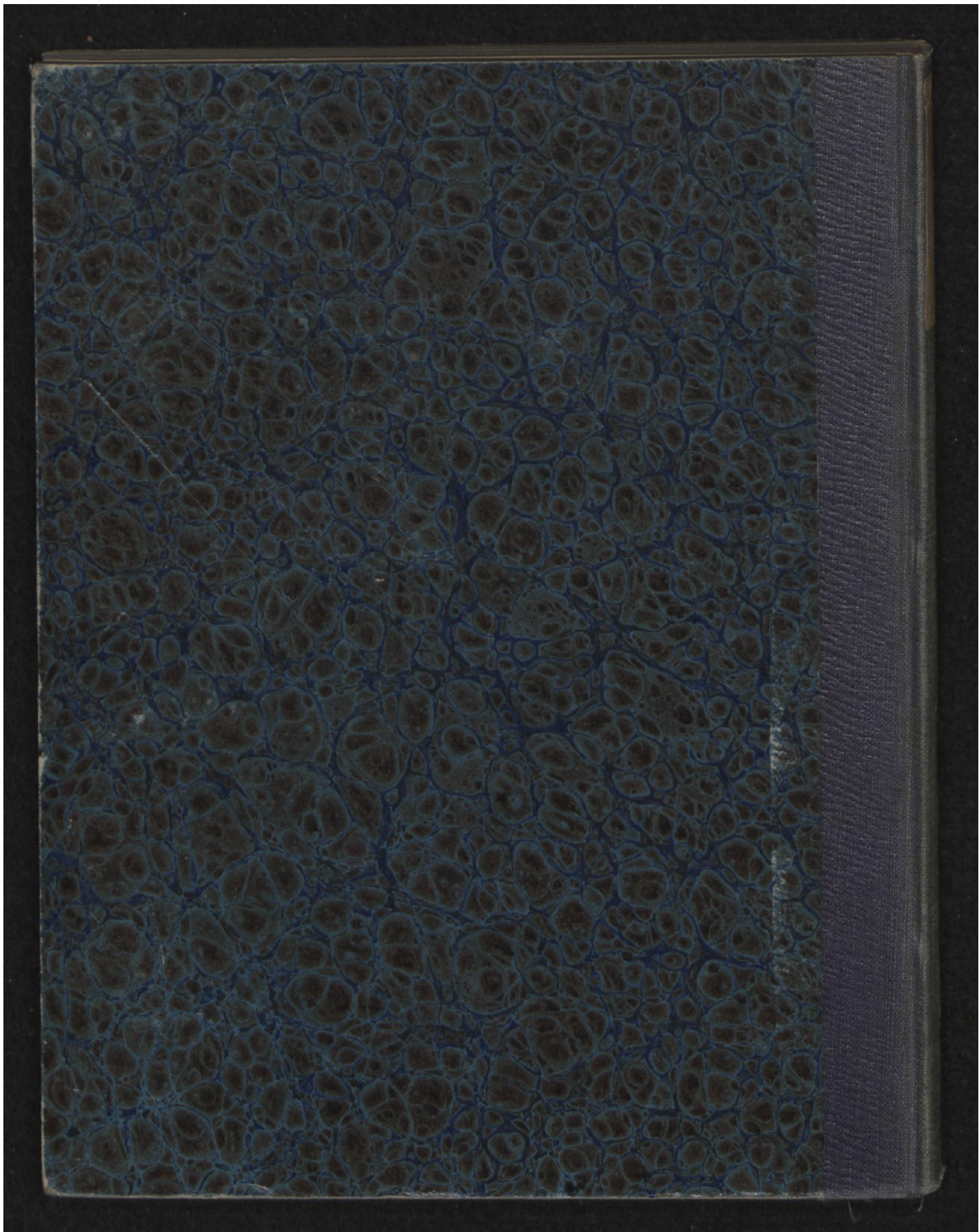

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
4° Fys. 14825

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
4° Fys. 14825

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
4° Fys. 14825

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
4° Fys. 14825

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
4° Fys. 14825

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
4° Fys. 14825

IOANNIS
KEPLERI
MATHEMA-
TICI,

AD EPISTOLAM

CLARISSIMI VIRI

D. JACOBI BARTSCHII

Laubani Lusatiae, Medicinae Candidati,

Præfixam Ephemeridi in annum 1629,

RESPONSIO:

DE COMPUTATIONE

Et Editione

Ephemeridum.

TYPIS SAGANENSIBUS.

ANNO M. DC. XXIX.

b
Joan

7.
l.
66.
71.
linor
ente,

10

I O A N N I S

K E P L E R I

M A T H E M A

T I C I

A D E R I S T O L M

C A R L O V I V I

E T J A C O B I S

L A U D I

P R I N T I S

R E S P O N S I O

D E C O M P U T A T I O N E

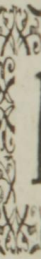
E T P R A X I

E T P R A X I

1627

APUD BARNUM

ANNO MDCXXVII

tu cri
fit act
miam
vum

Q
coram
rism
obtr
tuom
rior
bli

JOANNES
KEPPLERVS

JACOBO BARTSCHIO

S. P. D.

ETSI, quibus de rebus me es allocu-
tus Epistolâ publicâ, BARTSCHI mei aman-
tissime, mihiq; vicissim & virtutibus &
communium artium studio acceptissime, de
ijs coràm tibi, cùm me nuper invisisses, me-
am explicavi sententiam: quia tamen &
tu scripsisti publicè, & plurimum interest, rescire, quid inter nos
sit actum: publicè etiam ad tua proposita respondebo; pri-
mùm progressus ab illo proscenio, ubi tu me in exordio litera-
rum tuarum reliquisti, domum properans.

QVOD enim tu hæcenus te satagisse significas, ubinam lo-
corum essem: idem & alios nōnullos mei studiosos inquirere ve-
rissimile est: quibus gratificari, humanitatis esse censeo; cavillos
obtrektorum contemnere, hilaritatis inculpatæ. FRANCOFUR-
tum igitur ad nundinas perveni mense Septembri anni supe-
rioris, opus TABVLARVM RVDOLPHI asserens, visendum pu-
blicè, & inserendum Cātalogo: cui etiam pretium, rogatu meo,
A 2 consti-

constitutum est à Cōmissario librorum Cæsareo, tres florenti pecunie p̄sentis valore Francofurtensi, quos in loco solvant aquā lege studiosus artis an librarius. Hisce confectis negocijs, cum Illustrissimo HASSIÆ Landgravio PHILIPPO excurri Putzbachium, tempusq; dedi visendis laudatissimi Principis instrumentis & exercitijs astronomicis: de quibus pro dignitate scribere longum fuerit, nec p̄sentis instituti. Ne tamen omni spectaculorum jucunditate defraudem lectores: unicum referam, quo ego, ut in speculationibus meis plurimum confirmatus, ita non minus impensè sui gavisus. In arēā patente & spaciōsā palus stat. defixus altitudine pedum circiter triginta, trochlea in summo, cui funis insertus ergata circumactu tubum ingentem, pedum 50-nta longitudine, quem sex viri robusti tecto suo vix moliuntur, in altum attollit, ut sol per ejus foramen, pisti aut lentis aut etiam milij magnitudine, demittat radios in oppositā albam tabellam, quæ tubi cavitatem imo loco terminat. In hac ergò tabellā clarè visuntur macule Solis, formata à nudo foramine, nullius interventu vitri convexi: testanturq; typi excepti in meridijs compluribus deinceps, lineam motus macularum in solstitijs rectam esse ad lineam meridianam, in æquinoctijs inclinam angulo complementi obliq̄tatis Eclipticæ; in opposito æquinoctio, plagæ etiam contrariæ: sic ut hæc linea motus in planum Eclipticæ semper incidat. Itaq; si macula hæret in superficie Solis: sequitur ut etiam hanc, ut ipsum inquam globum Solis secundum Eclipticam incedere, hoc est, circa ejus axem & polos tornari colligamus. Hanc circumstantiam adde cæteris, quas Epit. Ast. Lib. IV. p. 514. num. 4. coacervavi, & num quis restet scrupulus, dispice, quo minus thema, ipsum, SOLEM ESSE FONTEM MOTVS PLANETARVM, pro certissimo acceptemus. Quod igitur Lib. VII. p. 914 polos Eclipticæ Mediæ, quam appello VIAM REGIAM, feci eosdem cum polis rotationis corporis solaris: id non porrò dixeris suā carere ostensione sensuali.

Hanc

HANC igitur habe tibi *BARTSCHI* digressionem, quâ pen-
ses æstimesq; moram meam *Puzbachianam*; tempus est ut in-
de discedam. Non possum tamen hoc sine celebratione munificen-
tiæ Principis verè magnanimi; ut quâ ille & temporum condi-
tionem, & meum inprimis pudorem longissimè superavit.
Quodq; ad consilia referendum est translati mei domicilij, au-
thor fuit idem celsissimus Princeps *PHILIPPVS* suo ex Fratre
Nepoti *GEORGIO*, verum potenti *DARMSTADII*; ut quia
LINCIANO Typographo per tumultus rusticanos incendio de-
leto, & pfligato Typographo, aliū ego *BRAHEANIS* Obserua-
tionibus edendis locum idoneum, prælitq; & typis instructum, se-
orsim ab inquietudine aulae Imp. ambulatoriæ, dispiciebam, Prî-
nceps ille & locum commorandi, & si me ibi, ob longinquam ab-
sentiam, pensiones Imperiales aulicæ morarentur, subsidia ido-
nea liberalissimè polliceretur. Nihil igitur aliud restare vide-
batur, nisi ut consensum IMPERATORIS Domini mei, primū
atq; in Aulam venturus essem, precibus impetrarem.

HÆC animo volvens consilia, *Puzbachio* discessi *FRANCO-*
furtum, indeq; lento per *Rheni tractum* perq; *WIRTEMBERGI-*
am itinere *ULMAM* reversus, confectis, quæ affecta ibi relique-
ram, negocijs, mense *Novembri* *RATISPONAM* ad familiam,
Decembri *PRAGAM* veni; *TABULARUM* exemplaria *IMPER-*
FERDINANDO II. cui dedicaveram, exhibui. Nec mora,
secuta eodem me fuit fama de exercitibus *Cæsareis* in hiberna
per *SVEVIAM* & *HASSIAM* deductis. Quæ fama, cum ipsa per
se propositum meum de loco editionis graviter perculisset: ex
adverso *IMP.* tot *Victorijs* clarissimi aula splendidissima fautores
cultoresq; mearum artium exhibuit expectatione meâ plures:
quorum commendationibus provectus, & *CÆSARI* opus dedica-
tum sælicissimo successu approbavi, dignusq; iudicatus fui, qui de
M. tis S.æ munificentia ditior redderer: & *Exercituum Cæsareo-*
rum, quos suspectabam, *Praefecti* *Generalissimi*, *Illustrissimi*

DUCIS FRIDLANDIÆ & SAGANI ALBERTI gratiam consecutus sum: qui cum sit & HEROS fortissimus, & juxta sciētiarum Mathematicarum admirator eximius, eaq̄ conjunctiōe velut alter HERCVLES; idemq̄ IMPERATORI addictissimus; ad primam mentionem hac me necessitate, commorandi extra provincias CÆSARIS hereditarias, eaq̄ super re Cæsarem interpellandi, facile exsolvit, locum quietum SAGANI clementissimè concessit, annum subsidium reliqua magnificentia sua consentaneum nuncupavit, prælum etiam promisit; Cæsarianis omnibus mirificè approbantibus. Igitur semise anni paulo minùs in aulâ Imp. transactò, Majo mense Ratispõam ad familiam traducendam sum reversus. Junio LINCIVM ad patronos antiquiores, AVSTRIÆ SVPR-ANISANÆ ORDINES. Atq̄ hi & ipsi transitionem hanc meam Saganum collaudarunt; & exemplaria libri, quem subsidijs illorum multos per annos usus p̄feceram, honorario, quantum à provincia afflictissimâ nequaquã sperabam, compensarunt. Dispositis itaq̄ rebus meis in illâ provincia, Julio mense Pragam, ibiq̄ receptâ, quam eò præmiseram familiâ, deniq̄ Saganum, qd̄ DEVS benè vertat, VII. Cal. Aug. p̄veni.

QUOD igitur tu mihi de hoc adventu meo in SILESIAM gratularis; omen accipio: Melodia quippe hæc inchoata jam est, gratulaberis eiq̄dem multò magis, hanc ubi sine perturbatione victor terminavero: quod faxit cælestis harmoniæ contemperato, spirituum largitor, DEVS OPT. MAX.

EST vicissim cur ego mihi gratuler ipsi, quòd in SILESIAM potissimum venerim; ut cujus à multo tempore propria quodammodò fama fuit, quòd in eâ sit doctorum virorum frequentia, non contemnenda. Quo ex grege cum primus tu prodeas, qui te mihi publicâ in Epistolâ coràm sistis: eja salve doctorum Silesitarum coryphæe! (nam in LVSTATIA tuâ exaudiri feruntur balatûs gregum Silesiacorum) honoremq̄ hunc, & primum in amicitia mea locum, jure præventionis obtineto.

SED

SED tempus est ut, quid petitem veneris! pensitemus.
 Organa te ais meditari; quibus incitatis vera motuum & cau-
 sa & forma represententur oculis. Eam ob causam te coniecisse,
 ais in laborem molestissimum, computatâ unius anni Ephemeride;
 scilicet ut ex Tabulis RVDOLPHINIS penitissimam motuum
 caelestium formam & pervideres & familiarem tibi redderes.
 Laudabile factum ex instituto nobili! quorum isthoc quidem
 tua est etatis, tua industria, tui & ocij: illud verò propius ad
 me pertinet, Ephemeridas typis publicis exscribi, computatas ex
 TABB. RVDOLPHI, à me proximo anno luci datis.

HANC igitur in praesens occupo materiam tecum differendi;
 quantum è rep. literariâ fore existimavero. Nam etsi tu qui-
 dem primus in hoc stadio compares: sunt tamen & alij, qui in
 eodem vel jam currunt; vel stant accincti: quos partim ipse an-
 te triënum; partim in proximo meo itinere Francofurdico, aut
 paulò post, invitavi: alij, quos nunquam antea noveram, jam
 proximorum annorum Ephemeridas absolvisse, adq; praelum pa-
 ratas habere nunciantur. Nec dubium, esse & alios, de quibus
 ne fama quidem ad me pervenit, Italos, Gallos, Britannos;
 qui, receptis, quae summo studio quaesiverunt, exemplaribus, eũ-
 dem nobilem laborem capefferint; eòq; publicis usibus expo-
 sito, famam aucupentur. GRATULOR vobis, quotquot estis,
 quascunq; per oras; quòd studio Mathematices, quae sola mentis
 assensum certitudine fulcit incredibili, ingenium eòusq; subege-
 ritis, ut labori spectabili, quem ante haec tempora ingeniosissimus
 quisq; maximè fugere solitus est, pares vos invēiretis. Gratulor
 Rebus publicis, gratulor Nationibus Christiani orbis omnibus,
 de proventu talium virorum, & de spe non vanâ; fore brevi,
 ut frigescentibus studijs frivolis, incertis, contentiosis; addo &
 perniciosis; publica doctorum industria in caelestes potius specu-
 lationes, quae sitim ingeniorum sedant, mores, prout indoles fue-
 rit, similitudine quadam Operum divinorum imbuunt, incum-
 bat

bat; adeoque ex ijs plurima etiam vita toleranda commoda pro-
 cudit, & suppeditet. Gratulor mihi quoque de successu felici edi-
 tionis meae: qua & excitavit hominum studia, & sicubi vel
 manca censeris possit, vel nexos etiam nonnullos traxit, seu hal-
 lucinationum auctoris, seu sphalmatum typographicorum, quae
 properatio, ut fieri amat, operarumve importunitas suppedita-
 vit: de ijs per eosdem, qui Ephemeridas nihilominus integras
 ex opere computare potuerunt, ceteris minus exercitatis facile
 excusatur; comprobato, quod ex fundamentis Tabularum origi-
 nem illi non traxerint; sed extrinsecus allapsi, facile ab homine
 mediocris attentionis, quod à vobis est factum, redarguantur.

Quo nomine gratias tibi, BARTSCHI, ceterisque, si qui tibi
 paria praestiterunt, permagnas debeo; quod obrectatorum hic
 meorum prava studia praeventistis, & cavillorum, quae expecto,
 spiculis reddidistis impenetrabilem. Equidem vel jam nunc ex
 inspectione Catalogi librorum autumnalium, fulgetra nonnulla
 videor observare eminens coruscantia: quae imbrem mihi pollice-
 ri videntur ex Austro, nimbumque transmarinum ex Occidente.
 Scribit de tribus novis stellis CLARAMONTIUS CAESENNAS, librum
 jam à quinquennio minacem meis operibus: scribit contra FR.
 MARINUM MERSENNAYUM Gallum ROBERTUS de Fluctibus Bri-
 tannus: quorum cum ille in hunc, crinibus quidem meis arreptis,
 involaverit prior ante triennium: vix erit, ut non hic quoque de-
 fensionem parat meo cum damno, & onibus meis pro jaculis usus;
 ut qui me sibi privatam dudum legit adversarium. Verum illis
 per me licet agant, quod agunt, strenue: ipse ad utilitatem lecto-
 ris mei me comparans, quae necessaria monitu videbuntur, de Ta-
 bularum numeris, praecipis, exemplis; SPORTVLAE meae Astro-
 logicae subjungam: cui ob id ipsum formam destino folij: ut inter
 praecipua & tabulas, etiamsi liber jam sit ligatus, inseri ab illo
 possit; qui seorsim pro ea (ut & pro MAPPA Orbis, quae nunc No-
 rimbergae sumptibus meis exculpitur) solverit librario.

AD

AD vos revertor, viri docti, laborum socij, adq; vestras
 Ephemeridas. Meruistis enim & mei studio, & industriâ pub-
 licâ: ut quâ possum, vestris vicissim commodis consulam. Etsi
 enim liber *TABB.* in publicum exijt, licetq; eo uti pro arbitratu
 cuiusq;, licet sui tyrocinij specimen vicissim proponere publicè:
 vereor tamen, si emptores aucupamini, ne non tantum ipsi vos
 invicem ledatis: sed etiam à meipso, qui minimè hoc affecto, dâ-
 no afficiamini singuli. Meminisse potestis, initium à me factum
 esse Ephemeridum, editis quatuor, in annos 1617. 18. 19. 20.
 Typos ad hanc editionem idoneos ære meo comparavi; eosdem
 mecum Saganum attuli. Etsi verò, temporum difficultatibus
 impeditus, ab editione sequentium Ephemeridum destiti: com-
 putatas tamen habeo in scrinijs, annorum plerorumq; interme-
 diorum; quasdam etiam locavi computandas; quas, si sunt absò-
 luta, qui operam sibi perire nolunt, primo quòq; tempore ad me
 transmittent. Jam enim in eores est, ut prælo Saganum allato,
 Tomus primus Ephemeridum ab anno 1617. usq; quò ultra an-
 num 1631. operæ progredi poterunt, ad nundinas *FRANC.* autû-
 nales anni 1629. extrudatur; Tomus alter proximo anno sequa-
 tur. Quam ad editionem uti tu, *Bartschi* amicissime, tuam mi-
 hi operam & dudum, literis *Augustâ Ulmam* missis, & nunc
 in Epistola publicâ obtulisti: ita & receptam eam à me nuper-
 rimo nostro congressu, libenter contestor publicè.

NAM quòd tuam hanc editionem Ephemeridis in annu 29.
 attinet: locum ipse voluisti relictum editioni meæ in eundem an-
 num. Ego verò etsi & computatam ejus partem tibi coràm ostē-
 di; & quæ desunt mihi, adhuc supplere possem, si de fide tui cal-
 culi ambigerem: tuam tamen ipsius jam editam repeti malo; sic-
 ut inter nos convenit. Paucula de meo accedent, quæ tu ipse
 mihi reservata significas; aut quorum, ut correctiunculâ opus ha-
 berent, ipse ego, seu potius profectioes nostræ culpam sustinent.
 Cùm enim sis usus exemplari *Ulma* à me transmissi: caruit
 illud

illud haecenus Indice; ut quem, expectatione delusus Emblematis preliminaris, Francofurti demum adjeci operi: atqui in illo moneo lectorem de sphalmate typographico in Aphelio Saturni ad annum 1600.

NEQUE est ut quisq̄ existimet, te operam lusisse in editione tuâ privatâ; si nunc ea repetatur in communi. Satis tu contra in Epistolâ: quæ & repetere, & pluribus explicare placet; ut de consensu nostro constet omnibus. Nimirum edidisti tu illam usibus tuis; addo & meis, & omnium circa artem curiosorum: repetemus nunc eandem pro usibus publicis, magis popularibus. Nam quod te attinet, demonstraisti tuam in illâ diligentiam, tuam dexteritatem, tuam artis cognitionem penitissimam; liberaisti animum à scrupulis, qui te vexassent, super novitate calculi, superq̄ varijs modis computandi; demeruisti tibi, quod opto & spero, patronos privatos. Mihi verò, ceterisq̄ curiosis, non potest hac editionis tue forma non esse gratissima: ut qua methodorum diversarum equipollentiam, quam verbis profiteor, reipsâ & longâ inductione integri anni comprobatur; qua consensum in Luna cum calculo TYCHONIS ostendit sanè quàm propinquum; cum ille tamen computaret ex circulis, ego ex causis physicis; qua differentiam, quantula ea superest passim, penè omnem in Variationis Tychonice modum penes me diversum conjicit: deniq̄, quæ fidem facit, modos computandi novos, per Logarithmos, nullam ne minutissimam quidem respicere subtilitatem, etiam ad secunda usq̄, progredientium.

HÆC tamen unius anni Ephemeride comprobari satis fuit: in libro plurium Ephemeridum modum imponi curiositati expedit. Extat jam forma Ephemeridum à me introducta; imò potiori parte ex antiquo retenta: in eâ, præterq̄ in Sole, à concisione scrupuli primi temperatur; motus nodi Lune retinetur æquabilis; Aspectuum tempora Quadrantibus diei, non concisus, signantur; planeta omnes in aversis paginarum faciebus, aspectus è regi-

è regione exhibentur: Variatio non unius quidē modi adhibita, per omnes 4. annos: at. non ideò geminati loci luna. Id multò minus nunc erit neceſſe; poſtq̄ diligenti diſcuſſione cauſarū phyſicarum p̄ leges geometricas, ad ipſiſſimū Tychonis modū redire ſum coactus: cui primo inventorī etiam quantitas, et ſi ea poteſt ambi- gi, jure interī relinquenda. Sed neq̄, aſpectuū n. augēdus, p̄terq̄ Quinque; Decilis, Tridecilis, Sēquadrus & Sesquadrus in pen- nu cōtinendi, ut ligaturæ typorū infrequētes; Vigintilis planè o- mittendus. Video ſanè, q̄ te viciffi vellicēt ſcrupuli, p̄ſerī cir- ca Nodi luna locū verum: ubi cauſam agis aſtrotologia ante tribu- nal Phyſices. Spero tamen ijs me tam Aſtronomos quàm Aſtolo- gos liberaturum in præſationibus Ephemeridum.

Hac igitur cōmuni omniū formā etiam tua hæc, anni 1629. eſt recudēda, ut cum ceteris conjungi poſſit, opusq̄, ſit emptoribus uſu cōmodū; utq̄, Monarchæ Domino, qui Ephemeridū uſu gaudet, earūmq̄ cōtinuationem urget, omni vi ingenij cōprobetur.

HOC INSTITUTUM, hæc pacta noſtra, ceteris, q̄ hanc meam re ſpōſionē ſunt lecturi, ſignificare placuit: ut (quāq̄ de Patro- ninovi, Ill. mi DVCIS FRIDLANDIÆ & SAGANI conſtantiā in patrociniſerid ſuſcepto, ſūptibusq̄, ad editionem neceſſarijs, nobis licet eſſe ſecuris) quia tamen & homines ſumus uterq̄, & periculofus aſtuat motibus hoc mare Reip. nec cuiq̄ ſtatio fida ca- rina; eōq̄, de p̄poſita editionis eventu fœlici ſponſorem habemus neminem: ſtatuat igitur ſecum quiſq̄; quantum ſibi laboris in omnem eventum ſumere, quāq̄ ſpe niti velit.

TU verò BARTSCHI chariſſime, quod fœlix fauſtūmq̄, ſit, laborem hunc decumanum ingenti animo, ſecurus futuri, mecum ſocio capeſſe; Saturnūmq̄, tuum excubitorem ante fores colloca, q̄ omne tadium arceat. Furente namq̄, procellā, naufragiumq̄, mi- nante publicum, potius nihil habemus; quàm ut anchoram no- ſtram, ſtudiorum innocuorum, demittamus in fundum aterni- tatis. Vale. Dabam, Sagani Sileſiæ, Typis proprijs; poſtrid. Nonas Novemb. ANNO M. DC. XXVIII.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and appears to be in a historical or scholarly context.

